

S.B.F. Dekanı BEDRİ GÜRİSOY'UN KONUŞMASI

Çok sayın Başbakan, sayın Bakanlar, değerli misafirler, muhterem meslektaşlarım ve değerli öğrenciler;

Bugün Fakültemizin kuruluşunun 102 nci yıldönümü kutlamak için burada toplanmış bulunuyoruz. Bu yıldönümü, bir yandan bizi mutluandıran, diğer yandan düşündüren çeşitli olayların çevremizde cereyan ettiği bir günde ve sırada kutlanmaktadır. Bu mutlu olayların en önemlisi, Sayın İnönü'nün Başkanlığında iki büyük partinin desteği ile yeni bir hükümetin kurulmuş olmasıdır. Bu önemli siyasî olayı Siyasal Bilgiler Fakültesinin 102 nci yıldönümünde belirtmek gerekir. Memleketimizdeki siyasî hayat için yeni bir deneme devresi başlamıştır. Türk Milletinin aklı selimi ve bu kabinenin başındaki tarihi şahsiyetin büyük değeri bu denemede başarılı olacağımızın delilleridir.

Fakültemizi alâkadar eden mutlu olaylara gelince: Bunların başında öğrenci sayımızın artmasını zikredebiliriz. Şimdiye kadar erişilmemiş en kalabalık sayıda yerli ve yabancı öğrenciyi müessesemizin hâ'len sinesinde toplamış bulunduğunu size müjdelemek isterim. Gerçekten bugünkü öğrenci sayımız, 60 ı yabancı uyruklu olmak üzere halen 1200 civarındadır. Buna doktora sınıflarındaki 196 öğrenciyi de katacak olursak, diyebiliriz ki, halen Fakültemizde öğretim gören öğrenci sayısı eriştiğimiz rekor bir seviyeye ulaşmış, 1400 ü bulmuştur. Bu rakamın bilfarz Fakültenin buraya nakledildiği 1936 yılı ile kıyaslırsak gelişme % 500 nisbetindedir. 1950 yılına kıyasla % 350 dir. Bir diğer mutlu olay, öğretim üye ve yardımcı sayısında görülen artmadır. Hâlen Fakültemizde 20 si Profesör, 4 öğretim görevlisi, 16 sı Doçent, 22 si Okutman ve 30 u Asistan olmak üzere, 92 öğretim üyesi ve yardımcısı vardır. 114 sayılı kanunla aramızdan ayrılmış olan ve görevlerine dönecekleri günü sabırsızlıkla beklediğimiz hocalarımız ve arkadaşlarımız döndükleri zaman bu sayı daha da yükselmiş olacaktır. Öğretim üye ve yardımcılarımızdan 8 tanesi muhtelif kaynaklardan sağlanan imkânlarla yabancı memleketlere yollanmıştır. Bunların 5 i doktorasını yapmış asistan, 3 tanesi de genç doçentlerden ibaret-

tir. Zikre değer bir diğer önemli olay kitaplığımızdaki gelişmedir. Yapılan bağışlar ve satın almalarla devamlı olarak büyümekte ve gelişmekte olan Fakülte Kitaplığı 40 bini aşan mevcudu ile değerli bir ihtisas kütüphanesi olmuştur. Son yılların en önemli bağışını da Fakültemizin 1924 yılı mezunu sayın Cemil Batur yapmıştır. Fakültemize hediye ettiği zengin kitap koleksiyonunun sayısı 4000 cildin üstündedir. Kendilerine huzurunuzda şükranlarımı arzettiği zevkli ve şerefli bir vazife sayarım. Her müessese onun mensuplarının yakın alâkalariyle beslenir ve gelişir. Sayın Cemil Batur'un verdiği cömert ve âlicenap metai yenileri takibederse elbette müessesemiz kuvvet ve kıymet kazanır.

Kitaplığımızdan hemen sonra da neşriyattan bahsetmek yerinde olacaktır. Fakülte yayınlarına son yıl içinde katılan 30 yeni eserle neşriyatımız 136 ya yükselmiştir. Bunun 18 i 1936 -1950 yılları arasında, 118 i de 1950 den bu yana, yâni Fakülte haline geldikten sonra neşredilmiştir. Bu sayıya şimdiye kadar 67 nüsha olarak neşredilmiş ve hâlen Türkiye'nin en büyük intizamla ve zamanında çıkan ilmî dergisi vasfını taşıyan (Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi) dahil değildir. Tahsisat yokluğundan dolayı neşredilemeyip elimizde kalan 40 a yakın ders kitabı, monoğrafi ve araştırma mevcuttur. Bu eserleri basmak için resmî ve gayri resmî kaynaklardan yardım sağlamak için teşebbüse geçtik. Neticeye intizar ediyoruz.

Fakültemizde hâlen normal öğretim ve eğitim faaliyetlerinden başka, bir «yüksek kademe yetiştirme kursu» faaliyettedir. Seçimler, mahallî idareler maliyesi ve Türk ekonomisinin 1923 -1960 yılları arasındaki gelişmesi ile ilgili çalışmalar ve araştırmalar da devam etmektedir. Son zikredilen araştırma için Rockefeller Vakfından bir miktar yardım da sağlanmıştır.

Biraz evvel söylenenler büyüme ve gelişme istikametinde olduğumuzu göstermektedir. Onun için de yeni binalar yaptırıyoruz. Altı yıl önce başlayan fakat bir türlü süratli bir ilerleme hürriyetine kavuşamamış olan ilâve inşaatımız tamamlanınca öğrenci sayısı bir misline yakın artabilecektir. Derhal kaydedelim ki, eğitim sahasına yapılacak yatırım, yatırımların en verimlisi ve en çabuk netice verenidir. En verimlisidir, çünkü, Türkiye'nin en çok muhtaç olduğu şey yetişmiş insan gücüdür. Yüksek öğretim bu gücü besleyen bir kaynaktır. Yüksek öğretim aynı zamanda çabuk netice veren ve kendini amorti eden bir iştir. Buna Fakültemizden alınmış bir misal verelim: S.B.F.'den her yıl ortalama 150.

öğrenci mezun olmaktadır. Bunların hayata atıldıktan sonraki yıllık gelirlerini ortalama 12.000 lira olarak kabul etsek, daha Fakülteyi bitirdikleri yıl içinde millî gelire 1.800.000 lira değerinde hizmet eklemiş olurlar. Fakültemizin 1961 yılı Bütçesi ise, 3.000.000 lira civarındadır. Demek ki, yapılan masraflar iki yıldan daha kısa bir zaman içinde amorti edilmiş oluyor. Bunların kümülâtif tesirlerinden bahsetmeye bilmem ayrıca lüzum var mı? Onları nazara alsak belki de 1 yıl içinde masrafını çıkardığını ortaya koymak mümkün olur.

Sayın dinliyenlerim,

Fakültemizin bugün kutladığımız yıldönümü, aynı zamanda hepimizi çok derinden düşündürmesi gereken olaylar içinde cereyan ediyor. Gerçekten, 27 Mayıs'tan bu yana gelişen ve oluşan şartlar günümüze özel bir mâna kazandırmaktadır. 27 Mayıs Türkiye'de bir ihtilâl günüdür. Siyasî İlimler, İhtilâli, Devletin kuruluşunda, gayelerinde ve teşkilâtında yapılan büyük değişiklikler olarak tavsif eder. 1961 Türkiye'sinde bir yandan Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyet devam edip giderken, diğer yandan bu Cumhuriyete yeni gayeler, yeni müesseseler eklenmiştir. Anayasamız bu yeniliklerle doludur. Birkaç misal vermiş olmak için sosyal Cumhuriyeti, sosyal ve iktisadî hakları, çift Meclisi, Anayasa Mahkemesini, Plânlama Dairesini ve ilh. zikredebiliriz. Şimdi size millet hayatını bu değişen şartlar içinde yürütmek, sulh içinde, hürriyet içinde, istikrar içinde refaha doğru yöneltmek kalıyor. Bu da herşeyden önce bir idare meselesidir. Çünkü belli bir gayeye elbirliği ve işbirliği ile ulaşmanın yollarını bize o öğretir.

İdare meselesi denince, Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu bazı özel şartlara temas etmeden geçemeyeceğim.

İlk ve mühim işlerimizden biri, Türkiye'de çeşitli sebeplerle zaafa uğrayan Devlet fikrini kuvvetlendirmek olmalıdır. Kanaatımca, hele ihtilâl yapmış bir memlekette bundan önemli bir vazife olamaz. Memleket münevveri olarak hepimiz, hayata yeni atılacak kimseler olarak siz genç arkadaşlar gayretlerimizi birleştirmeliyiz. Bu gayeye biran önce ulaşmalıyız. Türk hayatının devamı buna bağlıdır. ...

Bir diğer nokta; biz Türkler çok ferdiyetçi insanlarızdır. Diyeceksiniz ki, bunda korkulacak, çekinilecek ne var? Başka memleketlerde de insanlar ferdiyetçi değil mi? Bir zamanlar ferdiyetçi görüş bütün dünyayı idare eden bir doktrin olarak öğrenilmek-

istenilmedi mi? Bütün bunlar doğru. Fakat bizim ferdiyetçiliğimiz başka memleketlerinkine benzemez. Hele Garp'te bu kelime-den anlaşılan kavramla hiç, ama hiç bağdaşamaz. Garp âleminde ferdiyetçilik hürriyet, müsamaha, kişinin şahsiyeti ve tamamiyeti ile birlikte yaşar. Şark'da şahsiyetteki gevşeklik ve hele tamamiyetteki (integrité) noksanlık ferdiyetçiliği nabza göre şerbet vermeğe kadar götürür. Buna isterseniz fikrî namus noksanlığı da diyebilirsiniz. Bu kusurumuzu bilmemiz ve bundan kurtulmanın yollarını aramamız gerekir.

Bizde ferdiyetçilik bir nevi toplumsal duyguların yokluğu mânasında da alınır ve anlaşılır. Başka bir deyimle, ferdiyetçilik Türk sosyal örgütü içinde cemaat halinde (communauté) bir arada beraberce ve anlaşarak yaşamak düşüncesini nefyeden, nakzeden bir mâna içinde anlaşılır, ve uygulanır. Bu da, çok zararlı bir husustur ve muhakkak surette düzeltilmesi gereken bir haldir. Denilebilir ki, bunun tarihi sebepleri vardır. Olabilir... Fakat, böyle de olsa, çağdaş medeniyet seviyesini geçme arzusunda olan bir toplum bu kusurunu bilmeli ve gidermenin çarelerini aramalıdır. Türkiye'de Communaute hayatının olmayışı bizi kendi aramızda teşkilatlanmaktan, birleşerek iş ve ruh birliği yaparak kendi dertlerimize çare aramaktan bizi alkoymaktadır. Toplumsal duygunun yokluğu ve onun neticesi olan cemaat hayatının gelişmemesi Türk Bayrağının çekildiği her yerdeki Türk varlığının yıkılmasına sebep olmuştur. Bu hal çok kere, elbirliği yaparak halledeceğimiz meseleleri çözmek için başkasından, dışardan medet ummağa bizi mecbur etmektedir. Bu hâle muhakkak bir çare bulmamız gerekir. Hatırlatalım ki, demokraside toplum duygusu kuvvetli milletlerde en iyi meyvelerini veren bir rejimdir.

Bir memleketin idarî sisteminin o milletin içinde yaşadığı hal ve şartlarla ve kültürü ile yakından alâkalı bulunduğuna şüphe yoktur. Onun için, bir memleketin idaresi aynı zamanda onun medeniyet anlayışının bir ifadesidir. diyebiliriz.

Bizim kültür ve medeniyet anlayışımızda benim gözüme çarpan özelliklerden biri de sübjektiftir. Düşüncelerimizde ve hareketlerimizde hislerin hâkimiyeti çok fazladır. Meselelere akla dayanan bir mantık-açısından bakma yerine, his açısından bakmayı tercih ederiz. Bu da muhakkak surette değiştirilmesi gereken bir husustur. Kanaatımca Atatürk İnkılapları bir nokta etrafında toplanabilir: Hayatımıza akla dayanan mantığı sokmak, rasyonel düşüncüyü hayatımızın her yönüne yaymak... Bir kere

bunu yapabilirsek, toplum hayatımızın her cephesi birdenbire deği-
şecektir. Belki o zaman meselelerimiz üzerinde daha fazla ilk el-
den toplanmış bilgiye dayanan araştırmalar yapma ve onları top-
lanılan kantitatif bilgiler ışığında halletme yoluna da gireriz. Bir
bakıma plânlama da bundan başka birşey değildir.

İşte genç arkadaşlarım. Halledeceğimiz müşküllerden biri de
budur. Bizi çok sevdiğimiz, çok bağlı olduğumuz Fakültemizin
102 inci Kuruluş Yıldönümünde düşündüren meselelerden ancak
bir ikisine, fakat en önemlilerine temas etmiş oluyorum. Ümit
ve temenni ediyorum ki, milletimizin ebediyete akıp giden hayatı
içinde kutlayacağımız gelecek 4 Aralık'larda bu meseleler el ve
gönül birliği yapmış Türk münevverlerinin gayretleriyle kısa za-
manda halledilmiş olsunlar. Fakat herhalde sizlerin sübjektiflik-
ten kurtulmak ve sosyal duygusu kuvvetli insanlar olmanızı istiyor
ve bekliyoruz.

Hepinizi saygılarımla selâmlarım.